МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали

VII Всеукраїнської науково-практичної конференції

16 травня 2025 року

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2025

УДК 37.013
П24

Рекомендовано до друку та розповсюдження мережею інтернет
Вченою радою Комунального закладу вищої освіти
«Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
(протокол № 4 від 28 травня 2025 р.)

Координаційна рада конференції:
Задорожна Л. К., *кандидат філософських наук*, ректор Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Ягоднікова В. В., *доктор педагогічних наук, професор*, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Кузнєцова Н. В., *кандидат психологічних наук, доцент*, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Шатайло Н. В., *кандидат педагогічних наук,* завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Саєнко Л. І., *кандидат історичних наук*, завідувач науково-педагогічної бібліотеки КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Гапонова О. Ю., *кандидат педагогічних наук*, завідувач відділу цифровізації та публічних комунікацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Юрченко Т. В., методист науково-методичної лабораторії суспільно-гуманітарної освіти кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

П24 **Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку:** Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 травня 2025 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2025, 388 с.

ISBN

У збірнику репрезентовано матеріали, статті, доповіді, тези учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку», що розкривають актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики; відображають інноваційні підходи та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в умовах воєнного стану; досліджують виклики, що постають перед педагогами та менеджерами освіти в реаліх сьогодення.

Видання актуальне для керівників закладів освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників, шкільних психогічних служб, здобувачів вищої освіти і всіх, хто цікавиться проблемами педагогіки і освіти.

© ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2025

ISBN

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМНИЙ КОНТУР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ, СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР

Аврамова Т. А. Викладання іноземної мови у XXI столітті: міжкультурна комунікація, критичне мислення та глобальні компетентності *9*
Беньковська Н. Б. Організаційно-педагогічні особливості підготовки майбутніх офіцерів у Великобританії *11*
Гаран І. В. Інтеграція штучного інтелекту в управлінську діяльність закладів загальної середньої освіти: теоретичний аналіз понять та особливостей впровадження *14*
Гончаренко Л. Л. Розвиток критичного мислення майбутніх фахівців у галузі права: досвід країн ЄС *16*
Грон В. В. Природна мета освіти: ретроспективний аналіз поняття *18*
Здрагат С. Г. Методологічні підходи евалюаційного дослідження *21*
Іванова Н. Г., Анастасієва А. С. YOUTUBE-канал LAU DANCE як простір соціокультурної інтеграції: навчання іспанської мови через латиноамериканські танці *24*
Капука В. В. Формування здорового способу життя як педагогічна проблема *27*
Козлова І. С. Розвиток критичного мислення сучасної особистості *30*
Кузнєцова Н. В. Одеські курси підготовки вчителів та вчительок середніх навчальних закладів (1909-1916): традиції новаторства *33*
Лентарева Т. В. Розвиток емоційної стійкості особистості в умовах військових дій і збройних конфліктів *37*
Подлесна В. І. Детермінанти гальмування та каталізатори процесів отримання вищої освіти в умовах воєнного стану *40*
Сидоркіна Н. С. Зв'язок самоефективності та інтелекту особистості *43*
Солнцева О. А. Організація психологічного супроводу підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти *46*

РОЗВИТОК ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ОСВІТІ

Галятовська К. С. Самоосвітня діяльність як чинник підвищення професійної компетентності вихователя ЗДО 49
Гаран О. В. Управління розвитком інформаційно-цифрової коспетентності вчителів закладу загальної середньої освіти: теоретичні основи *51*
Друженеко Р. С. Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя української мови: критерій нормативності *53*
Заварова Н. В. Травмофокусований підхід як вектор професійного розвитку педагога в умовах сучасний освітніх викликів *56*
Іващенко О. А. Психологічні чинники професійного здоров'я викладача *58*
Кириченко Н. М., Болдирєва Г. В. Створення в закладі освіти умов для професійного зростання педагогічних працівників *60*
Кузнєцова О. В. Професійний розвиток педагогів-супервізорів як ресурс підтримки освітніх змін *63*
Лебедик Л. В. Розвиток особистісно-професійної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти *67*
Лєскова А. А. Стрес у педагогів в умовах війни та шляхи його подолання *70*

Редькіна Г. М., Ткалик Р. В. Проблеми стресу і дистресу у професійній діяльності педагога та шляхи подолання *73*
Стрельніков В. Ю. Сталий розвиток педагога в умовах інноваційних змін в освіті *76*
Царьова Л. О. Розвиток особистісно-професійної компетентності педагогів фахових коледжів в умовах інноваційних змін в освіті *79*
Чжан Ліпін. Міждисциплінарність у підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва: досвід Республіки Польща *82*
Щур В. А. Аналіз поняття «Професійна компетентність вчителя» *84*

ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗМІСТУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

Гончарова О. К. Мотивуюче освітнє середовище як умова підготовки вчителів початкових класів у системі післядипломної освіти до формування соціальної компетентності учнів *88*
Дерябіна С. В. Професійний розвиток вчителя мистецтва в умовах неперервної освіти *90*
Задорожна Л. К., Левчишена О. М. Інноваційні форми підтримки вчителя Нової української школи в системі неперервної педагогічної освіти: з досвіду роботи КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» *93*
Мітельман І. М. Тригонометрічні ресурси розвитку функціональних компетентностей і розв'язування олімпіадних задач з математики *97*
Муковіз О. П., Красюк Л. В., Практичні підходи до розвитку інноваційної компетентності педагогічних працівників у системі післядипломної освіти *103*
Немерцалов В. В., Юрченко Т. В. Глобалізація освіти: погляд ззовні та зсередини *106*
Саєнко Л. І. Роль науково-педагогічної бібліотеки у формуванні відкритого електронного архіву як важливий чинник підвищення іміджу академії *110*
Стребна О. В. Соціально-емоційне навчання як складова підвищення кваліфікації вчителів початкових класів *113*
Трофименко О. А. Використання інтерактивних технологій в післядипломній освіти як умова розвитку інноваційної позиції педагогів закладів дошкільної освіти *116*
Шатайло Н. В. Емоційно-етична компетентність педагога: ресурси розвитку *119*
Ягоднікова В. В. Інтеграція науки і практики у системі неперервної педагогічної освіти: проблеми і шляхи вирішення *122*

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Аксьоненко А. А. Проєктна діяльність як засіб формування соціальних навичок учнів початкової школи *126*
Бойко І. А. Компетентнісно орієнтовані завдання з літературного читання як засіб формування читацької компетентності учнів початкової школи *129*
Гавриленко С. Л., Болдирєва Г. В. Сприяння реалізації особистісного потенціалу учнів: досвід Іванівської гімназії 131
Гаєвець Я. С. Організація групової взаємодії молодших школярів на уроках математики з використанням віртуальних лабораторій і симуляцій *134*
Гайдаєнко П. Л. Нова українська школа як інструмент формування демократичної культури *137*
Гич Г. М. Мікронавчання як методика уроку Нової української школи *139*

Гоженко О. Г. Формування мотивації до навчання здобувачів базової середньої освіти як педагогічна проблема *142*
Гоцуляк К. І. Нова українська школа: досягнення, виклики, перспективи *144*
Костенко Р. В. Нормативно-правове забезпечення фінансової автономії закладів освіти в Україні *147*
Литовченко В. П. Впровадження стратегії STEM-освіти в початковій школі *149*
Майорський В. В. Навчання громадянській освіті в закладах загальної середньої освіти як чинник формування громадянської компетентності здобувачів освіти *152*
Мандруляк Л. Є. STEM-компетентності учня ЗЗСО: визначення, структура, формувальні практики *154*
Манян Л. В. Усунення лексичних та граматичних помилок *158*
Онищук С. О. Командоутворення як засіб формування соціально-психологічної сфери учнів на уроках фізичної культури *160*
Соломаха О. В. Формування пізнавальної активності молодших школярів засобами LEGO технологій *163*
Сухова О. В. Проблема адаптації учнів 5-х класів до предметного навчання *166*
Шерстньова І. В. Розвиток критичного мислення особистості: методичний інструментарій *169*
Яроменко В. І. Освітній простір Нової української школи: соціокультурний аспект *171*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ: РІВНІСТЬ, ДОСТУПНІСТЬ, ОСОБЛИВІСТЬ

Бальбуза О. М. Метафорічні асоціативні карти як ефективний інструмент психолого-педагогічної підтримки *175*
Волкова Є. Д. Готовність до фасилітаційної діяльності студентів-психологів різних курсів *179*
Гуменюк Т. В. Роль асистента вчителя в класі з інклюзивною формою навчання *182*
Зубрицька С. П., Бухтій О. В. Профільна освіта як один із напрямів модернізації національної освіти в Україні *185*
Іванова Н. Г., Христофорова В. О. Іспанська мова для початківців в україномовному цифровому середовищі: аналіз контенту YOUTUBE-каналу OLA SCHOOL *188*
Керізь А. В. Психосоціальна підтримка дітей в закладі дошкільної освіти: соціально-емоційний розвиток та інтеграція *191*
Кравець Н. П. Корекційно-реабілітаційна спрямованість педагогічної системи Марії Монтессорі *193*
Кузнєцов В. О. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої біологічної освіти *196*
Куліченко Я. М., Болдирєва Г. В. Шлях до суспільства рівних можливостей *198*
Лівінський Л. В. Педагогічні умови впровадження LMS у освітній процес закладу вищої освіти *201*
Лістова В. О. Значення особистісного зростання учнів в оптимізації безпечного освітнього середовища: психологічні аспекти *203*
Моторна І. В. Свобода учня та вчителя: створення нового освітнього середовища *206*

Нерушіян Я. Д., Семененко О. В., Кравець Н. Ю. Інклюзивне освітнє середовище закладу загальної середньої освіти: практичні аспекти *209*
Паламарчук І. В. Універсальне освітнє середовище: стратегія покращення якості дошкільної освіти *212*
Прокопенко Т. В., Ганєва А. І., Красножон Н. В. «Клас безпеки» як інструмент формування культури безпеки в закладі освіти *216*
Рак О. Ю. Формування ментального здоров'я молодших школярів *219*
Сараєва І. В. Соціально-педагогічний супровід процесу соціалізації дітей у дошкільній та початковій освіті *222*
Черненко Л. С. Використання метафоричних асотиативних карт у освітньому процесі *225*
Чень Цайсюань. Особливості розвитку просторового мислення учнівської молоді *228*
Швед Г. В. Фасилітація як інструмент створення комфортного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти *230*
Штегеран І. П. Вплив психологічного стресу на мовлення дитини з особливими освітніми потребами *232*
Шульга І. О. Альтернативна та додаткова комунікація (АДК) як шлях до безбар'єрності *235*
Щигорев І. В. Роль соціально-емоційного навчання у розвитку самоставлення учнів базової школи *238*
Юдіна О. В. LEGO-технологія в роботі з дітьми з порушеннями зору *241*

ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОГРЕСИВНИХ ЗМІН В ОСВІТІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Абельмазов А. А. Формування практичних навичок SOFT SKILLS на уроках фізичної культури як інновація фізичного виховання *245*
Білоусова Н. В., Чайка В. В. Використання сервісів штучного інтелекту на уроках математики *248*
Бондаренко А. О. Інноваційні підходи до використання нейропсихологічних вправ під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами *251*
Бондаренко В. М. Поєднання впровадження сучасних методик навчання *253*
Ван Жусінь. Засоби розвитку креативності майбутніх хореографів у закладах вищої освіти країн ЄС *255*
Ведмідь Н. О. Розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти через впровадження інноваційних методів навчання *257*
Го Лян. Використання цифрових технологій у підготовці майбутніх хореографів: виклики та перспективи *260*
Дацишина О. О. Критичне мислення та інформаційна грамотність на уроках фізики та інформатики в епоху цифрової інформації *262*
Datsko O. Charting the course of digital transformation in european higher education: findings from eua reports *263*
Зарішняк І. М, Узбек Г. Р. Стратегії впровадження інноваційних підходів до організації самостійної роботи студентів у закладах вищої освіти *265*
Іванова Н. Г., Щур О. Сучасні інновації в освіті як засіб ефективного навчання іспанської мови: український освітній контекст *270*
Кацарська В. А. Інноваційне освітнє середовище для дошкільнят: комплексне впровадження педагогічних підходів *273*

Лагутіна С. О. Інноваційні технології навчання дітей з особливими освітніми потребами *275*
Лисоконь І. О. «BYOD» як засіб навчання, мобільності та управління освітнім процесом у вищій школі *277*
Мамиченко С. А. Трансформація ролі вчителя в умовах інноваційної школи *280*
Михайлова Л. М. Використання додатку GOOGLE малюнки на уроках образотворчого мистецтва в початковій школі *283*
Ніконова Н. В. Аналіз теоретичних підходів щодо управління розвитком інноваційних компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти *286*
Pashchenko O., Khomenko V. The impact of innovative methodologies on educational progress *289*
Плешко О. С. Інноваційна освітня діяльність педагогів у закладах загальної середньої освіти *292*
Подгорна А. О. Гейміфікація фінансової грамотності: від віртуальних банків до реальних інвестіцій *294*
Свінтковська С. А., Верготі Л. Т. Штучний інтелект при викладанні української мови та літератури: користь чи шкода *296*
Свіргун А. Р. Штучний інтелект у вищій освіті *300*
Селятіна М. І. Інноваційний підхід до викладання іноземної мови в сучасній українській школі задля підвищення мотивації учнів до навчання *302*
Судніков Є. О. Критерії та показники оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності ліцеїстів закладів спеціалізованої середньої освіти військового профілю *305*
Тараненко А. О. Інноваційні підходи до використання здоров'язбережувальних технологій у робрті з дітьми з інтелектуальними порушеннями *308*
Храбан Т. Є. Чинники стимулювання освітніх інновацій у системі вищої освіти *310*
Штурба А. О. Гейміфікація у вивченні англійської мови: як зробити навчання ефективнішим *313*

ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У ВИМІРІ НОВИХ ОСВІТНІХ РЕАЛІЙ

Гетьманець Т. А. Вплив художньої літератури на формування патріотичних почуттів у молодших школярів 316
Гриньова М. В. Виховання лідерськиї якостей підлітків у процесі Е - партсипативного проєктування: синергія методологічних підходів у цифровому просторі 318
Даніленко І. І. Формування творчої активності молодших школярів засобами інтерактивних технологій 320
Іваненко В. І., Тимошенко Т. О., Красножон Н. В. Волонтерство як інструмент патріотичного виховання: з досвіду опорного закладу освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4 Кілійської міської ради 324
Коваленко Т. Ю. Формування міжетнічної толерантності молодших школярів як психолого-педагогічна проблема 327
Колос А. А. Особливості формування основ культури споживання в учнів молодшого шкільного віку 329
Лях Н. Г. Національно-патріотичне виховання на уроках математики 332
Новицька І. А. Сучасний стан дослідження проблеми полікультурного виховання молодших школярів у взаємодії школи та сім'ї 335

Оборіна Т. В. Духовно-моральне виховання особистості дитини дошкільного віку у вимірі нових освітніх реалій 337

Охтирько А. В. Інноваційні виховні практики в освітньому просторі закладу освіти 340

Ракицька Н. П., Ковальова Т. В., Кравець Н. Ю. Формування екологічної свідомості школярів: Всеукраїнський екорух «Батарейки, здавайтесь!» 344

Сіліненко Л. Г. Виховний потенціал родинно-сімейних традицій українського народу у формуванні морально-духовних цінностей молоді 347

Торкіна К. М. Розвиток навичок командної взаємодії старшокласників засобами інтерактивних технологій 350

Філімонюк А. С. Екологізація процесу розвитку творчої уяви у дітей передшкільного віку засобами сторітелінгу 353

Хоменко А. В. Імперативи сучасного виховання молоді в умовах ринкової трансформації суспільства 356

Шиндор А. І. Особливості формування культури здоров'я учнів молодшого шкільного віку 360

Рішення 363

Відомості про авторів 368

Information about authors 380

дітьми, які пережили стресові події або мають статус внутрішньо переміщених осіб [2].

Соціалізація в дошкільному віці, згідно з дослідженнями Т. Грицишиної, є взаємопов'язаним процесом соціалізації та індивідуалізації, що охоплює засвоєння соціокультурного досвіду та розвиток особистісного «Я» дитини [1]. Проєкт «Думай на рівних» підтримує ці процеси через інтеграцію методів емоційного навчання, розвиток комунікативних навичок та формування стресостійкості в безпечному освітньому середовищі [2].

Таким чином, комплексна психосоціальна підтримка в закладі дошкільної освіти є ключовим чинником формування соціально-емоційної компетентності дітей, що сприяє їхній подальшій успішній адаптації та інтеграції в суспільство.

Список використаних джерел

1. Грицишина Т. І. Соціалізація дітей старшого дошкільного віку як соціально-педагогічна проблема. *Освіта та розвиток обдарованої особистості.* 2016. № 12. С. 12– 15.
2. Думай на рівних : комплексна програма соціально-емоційного розвитку та психосоціальної підтримки дітей дошкільного віку. URL : http://www.ussf.kiev.ua/dumai-na-rivnykh.html.
3. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2023/2024 н. р. у закладах дошкільної освіти / Міністерство Освіти і Науки України. URL: https://surl.li/qveszk.
4. Особливості психосоціальної підтримки дітей дошкільного віку на фоні військових дій. URL : https://surl.li/bubcxi.

Alla Keriz
Consultant
Center for the Professional Development of Teachers of the Chornomorsk City Council of Odesa District, Odesa Region
Odesa, Ukraine

PARTICIPATIVE APPROACH TO THE EDUCATION OF LEADERS

Keywords: education, leader, leadership, education, participatory approach.

Кравець Ніна Павлівна
кандидат педагогічних наук з галузі знань 13.00.03 – спеціальна педагогіка,
доцент кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна
https://orcid.org/0000-0002-1423-8533

КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ МАРІЇ МОНТЕССОРІ

Ключові слова: Марія Монтессорі, корекція, реабілітація, сенсорний розвиток, педагогічна система, учні з інтелектуальними порушеннями.

Реформування спеціальної системи в Україні, насамперед запровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми

потребами (далі ООП), сприяло оновленню змісту їхньої освіти, зокрема застосуванню різноманітних інноваційних технологій. Але не варто забувати досвід видатних педагогів минулого: С. Русової, Т. Лубенця, К. Ушинського та ін. Заслуговує уваги педагогічна спадщина Марії Монтессорі (1870-1952) – першої в Італії жінки, яка отримала диплом доктора терапії та хірургії. Практикуючи в психіатричній клініці, два роки працювала з дітьми з інтелектуальними порушеннями і дійшла висновку: діти потребують навчання, а не лікування. Тому проблему варто вирішувати не в лікарнях і клініках, а в дитячих садках і школах. Безпосередньо працюючи з дітьми в «Будинку дитини», розробила методики, завдяки чому було розроблено Монтессорі-педагогіку, якою й сьогодні цікавляться як зарубіжні, так і вітчизняні науковці. Зокрема А. Дурдас розглядає метод М. Монтессорі як багатогранну та освітню систему, що ставить у центр індивідуальні потреби дитини, свободу її вибору та природний розвиток. Заслуговує уваги створення ретельно підготовленого середовища, в якому дитина може вільно користуватися різноманітними матеріалами й самостійно досліджувати, завдяки практичній діяльності здобуде нові знання, етичні цінності, соціальні навички, розвиватиметься самостійно [1, с. 107]. Як вказує І. Небитова, діти, яких вважали неспроможними навчатися, завдяки вдало розробленій педагогічній системі, досягали високих результатів. Саме з урахуванням цього чинника має будуватися система взаємин з дітьми та їхній розвиток – вважала М. Монтессорі [2, с. 158]. Система Монтессорі давала можливість індивідуалізувати процес навчання й виховання дітей, зробити його безболісним для становлення особистості кожної дитини завдяки атмосфері довіри до кожної дитини, поваги до дитячої особистості, досягнення прогресу в її розвитку [3, с. 38], що важливо для дітей з ООП.

Щодо суто педагогічної практики Марії Монтессорі. До занять ставилися особливі вимоги: стислість, простота, тривалість. Навчальну кімнату ділили на 5 зон. Стосовно дітей з ООП заслуговує уваги зона сенсорного розвитку, в якій завдяки використанню матеріалів для розвитку формували в дітей чуття зору, чуття м'язово-тактильного сприйняття форми засобами Монтессорі-терапії, що важливо для дітей з ООП. Поняття діти засвоювали, проходячи 3 періоди: 1 – асоціація сенсорного сприймання з назвою, 2 – розпізнавання предмета за назвою, 3 – запам'ятовування назви предмета, завдяки чому діти сенсорно розвивалися і водночас засвоювали сигніфікативну функцію мовлення – першу інтелектуальну мовленнєву функцію. Для дітей з ООП сенсомоторний розвиток особливо цінний, оскільки мозок людини сприймає, інтегрує сенсорну інформацію. Адже в дітей з ДЦП наявні рухові порушення, недорозвиток зорово-моторної координації, порушені вестибулярна, тактильна й пропріоцептивна системи. Рухові порушення без корекції та реабілітації несприятливо впливають на формування

психічних функцій і мовлення. У дітей із синдромом Дауна ушкоджені всі органи й системи, але найбільші зміни відбуваються у центральній нервовій системі, оскільки недорозвинені основні форми пізнавальних психічних процесів. Крім того, наявні рухові порушення. Це ж характерно й для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Тому для всіх дітей з ООП важливим є сенсомоторний розвиток, під час якого відбувається корекція й реабілітація дітей, формуються шкільно-значимі функції: координація в системі «вухо – око – рука», просторове сприймання й аналіз, просторові уявлення, зорове сприймання, зоровий аналіз і синтез, складно скоординовані рухи пальців і кистей рук, фонематичне сприймання, фонематичний аналіз і синтез, від яких залежить темп і якість формування навичок рахунку, мовлення, читання, письма, завдяки яким діти повноцінніше засвоюють навчальний матеріал на початковому етапі навчання.

Педагогічна система Марії Монтессорі – це педагогіка партнерства, що забезпечує права дітей, індивідуальне навчання, свободу, самостійність, базується на застосуванні корекційно-реабілітаційної роботи з ними.

Список використаних джерел

1. Дурдас А. Освітні та виховні ідеї Марії Монтессорі : італійські вчені про їх актуальність в сучасних умовах. *Освітологія*. 2024. № 13. С. 102–107. DOI: https://doi.org/10.28925/2412-124X.2024.13.10.

2. Небитова І. А. Сучасний погляд на педагогічні ідеї Марії Монтессорі. *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті.* 2023. № 23. С. 156–160. URL: https://surl.li/pjfisw.

3. Сало В. В. Теоретико-практичні аспекти виховної роботи у дошкільних закладах за методикою Марії Монтессорі. *Молодий вчений.* 2020, №8 (84). С. 36–39. DOI: https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-8-84-8.

Nina Kravets
Candidate of Pedagogic Sciences (Ph. D.),
Associate Professor
at the Department of Psychocorrective Pedagogy and Rehabilitatio
Dragomanov Ukrainian State University
Kiev, Ukraine

CORRECTIONAL AND REHABILITATIVE ORIENTATION OF MARIA MONTESSORI`S PEDAGOGICAL SYSTEM

Keywords: Maria Montessori, correction, rehabilitation, sensory development, pedagogical system, students with intellectual disabilities.